

Historische Kring West-Betuwe

Beste lezer,

Hierbij zend ik u nogmaals de nieuwsbrief van september. De link om u op te geven voor de lezing bleek niet te werken. Hopelijk is het probleem nu opgelost.

Na een zeer geslaagde middagexcursie op 16 september jl. naar Fort Vuren, beginnen we onze lezingenreeks voor de herfst met een lezing over kinderarbeid in de West Betuwe. Oktober is de 'Maand van de geschiedenis'. Het thema dit jaar is "aan het werk". Deze lezing wordt georganiseerd in samenwerking met Bibliotheek Rivierenland op **dinsdag 5 oktober a.s.**



Dinsdag 5 oktober: Lezing over Kinderarbeid in de Betuwe

De Pluk, Rijksstraatweg 64 Geldermalsen

Kinderen aan het werk in de West Betuwe

Kinderarbeid is een verschijnsel dat we – in Nederland – verbinden met negentiende-eeuwse fabrieken, meestal in stedelijk gebied. Maar ook buiten de stad werkten kinderen en echt niet alleen in fabrieken. Ze hebben dat trouwens nog heel lang gedaan, en vaak helpen boerenkinderen nog steeds een handje mee.

Meestal werd dat geen kinderarbeid genoemd, omdat het werk op het land als minder schadelijk werd gezien dan dat in de fabriek. De kinderen leverden echter wel een bijdrage aan het gezinsinkomen en het werk dat ze deden, bepaalde mede hun kindertijd.

De historicus Cor Smit – hij promoveerde zelf in 2014 op kinderarbeid in de Leidse industrie – wil deze geschiedenis aan de vergetelheid onttrekken. Hij vertelt daarover tijdens een lezing die hij op 5 oktober a.s. om 19.30 uur zal houden voor de Historische Kring West-Betuwe. Deze lezing wordt georganiseerd in samenwerking met Bibliotheek Rivierenland. Reserveren verplicht via de knop op de website van Bibliotheek Rivierenland of via [deze link](#).

Locatie: De Pluk, Rijksstraatweg 64 in Geldermalsen.

Kosten: gratis voor leden van de HKWB

Niet-leden: 5,-

Het lidmaatschap wordt gecontroleerd.

In de Tielerwaard was natuurlijk wel industrie, vooral van een soort die berucht was om de kinderarbeid: de steenfabrieken. Ondanks het Kinderwetje van Van Houten (1874) deden hier talloze kinderen tot ca. 1900 zwaar werk. Het was seizoensarbeid, vaak in gezinsverband uitgevoerd.

Grootschalig seizoenswerk voor kinderen was in de land- en tuinbouw evenzeer gebruikelijk, namelijk bij de oogst. Dat gebeurde zelfs tot ver na de Tweede Wereldoorlog. De onderwijswetgeving hield daar rekening mee! Daarnaast waren er op de boerderijen en tuinderijen altijd wel kleinere en grotere werkzaamheden te verrichten, zowel voor jongens en meisjes. Het kon zowel bij de oogst als bij alledaagse klusjes, erom gaan dat kinderen meehielpen in het landbouwbedrijf van de ouders, maar het kon ook gaan om pure loonarbeid, waarmee het inkomen van landarbeiders werd aangevuld.

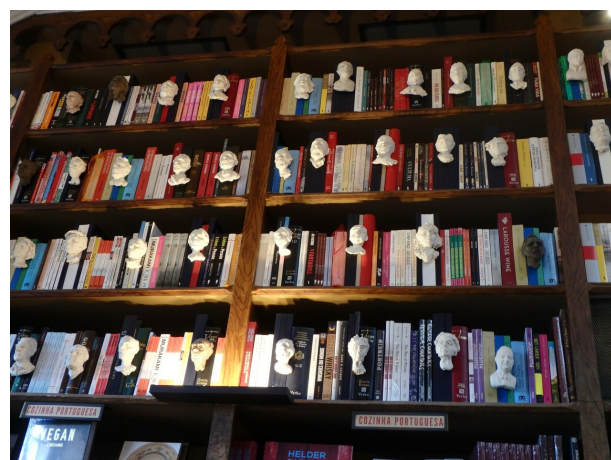
Daarnaast werkten er kinderen mee in de winkeltjes of in de ambachtelijke werkplaatsjes van ouders of familie in de verschillende dorpen en stadjes. En natuurlijk hadden veel meisjes "een dienstje".

Het werk dat kinderen deden, liep uiteen, ook binnen de agrarische sector. Op de veehouderijen was ander werk te doen dan in de akkerbouw (vooral aardappels) of in de tuinderijen en boomgaarden met hun fruit.

Cor Smit probeert in kort bestek een overzicht te geven van dit soort kinderarbeid, of kinderkwerk, hoe je het ook wil noemen. Eerder deed hij dat voor de streek rond Leiden. Eigenlijk is er maar weinig vastgelegd of onderzocht over het werk dat kinderen in de agrarische sector deden. Smit wil graag dat daar verandering in komt en dat zijn lezing anderen stimuleert hier verder in te duiken. Ook kinderen verdienen een plek in onze geschiedenis.

Bibliotheeknieuws!

In de maanden juli en augustus was de bibliotheek gesloten. Vanaf **woensdag 6 september** bent u van 14.00-16.30 uur weer van harte welkom in onze kringbibliotheek.



Wilt u meer weten, ga dan naar [bibliotheek](#) .

Over deze Nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief wordt verstuurd naar de leden van de Historische Kring West-Betuwe en andere geïnteresseerden. Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u geen lid van de Historische Kring? Word dan nu lid via [onze website](#). U wordt geïnformeerd over de activiteiten en krijgt 3x per jaar ons tijdschrift met historische artikelen uit het gebied in de West-Betuwe. Een lidmaatschap kost € 18,- per jaar.

Colofon

Samenstelling van deze nieuwsbrief: Karine van Drunen.

Contact: [klik hier](#) (zowel voor aanleveren van ideeën of kopij als voor aanmelding/afmelding voor deze nieuwsbrief).

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u nieuwsbrief@hkwb.nl toe aan uw adresboek.